

Artikel

Eiwitten om bot- en spiergezondheid na een heupfractuur te verbeteren: de ProBUS studie

Slechts de helft van de oudere patiënten met een acute heupfractuur herstelt naar het niveau van functioneren van voor de breuk. Daarnaast overlijdt ongeveer een kwart van de patiënten binnen een jaar. Daarom start er een klinische en domein-overstijgende studie bij patiënten met een acute heupfractuur in Rijnstate en Ziekenhuis Gelderse Vallei, genaamd ProBUS. Inge Groenendijk, onderzoeker van Wageningen Universiteit, onderzoekt met deze studie de effecten van eiwitten en beweging op de bot- en spiergezondheid en kwaliteit van leven. Klinisch geriatr Hugo Wijnen, al meerdere jaren actief betrokken bij het voedingsonderzoek dat Rijnstate uitvoert via het partnership in Alliantie Voeding in de Zorg, is blij dat de subsidie voor ProBUS is toegekend.

Achtergrond

Een heupfractuur is een ernstige gebeurtenis die de mobiliteit en zelfstandigheid van oudere volwassenen sterk kan beïnvloeden. Naast de directe gevolgen van de fractuur, zoals pijn en verminderde mobiliteit, brengt het vaak ook lange termijn complicaties met zich mee, waaronder verlies van spiermassa en botdichtheid. Dit kan leiden tot een verhoogd risico op verdere fracturen en functionele beperkingen. Slechts de helft van de patiënten met een acute heupfractuur herwint zijn mobiliteit van voor de breuk en 24% overlijdt binnen een jaar. Ook zijn de financiële gevolgen aanzienlijk door operaties en langdurige zorg. Verwacht wordt dat het aantal heupfracturen zal stijgen vanwege de vergrijzende bevolking. Dit kan de toegankelijkheid en kwaliteit van revalidatiezorg verminderen. Het is daarom van essentieel belang om de behandeling van acute heupfracturen te optimaliseren.

Eiwitrijke voeding

Het onderzoek richt zich specifiek op de rol van eiwitten bij het bevorderen van herstel na een heupfractuur. Eiwitten zijn essentieel voor de opbouw en het behoud van spiermassa, evenals voor het behoud van botgezondheid. Inge Groenendijk vertelt over eerder onderzoek dat zij in Rijnstate heeft uitgevoerd: "Eerder hebben wij laten zien dat de helft van de oudere volwassenen die hun heup hebben gebroken een te lage eiwitname heeft bij binnenkomst in het ziekenhuis. In drie maanden tijd verloren zij 3,6 kg gewicht. Daarbij steeg het percentage van patiënten met (risico op) ondervoeding van 20% bij ziekenhuisopname naar 64% na drie maanden." Oudere volwassenen hebben daarnaast een verminderd vermogen om eiwitten efficiënt om te zetten, wat het herstel na een heupfractuur kan belemmeren. Door het voedingspatroon van deze

patiënten te verrijken met eiwitten, hoopt het onderzoeksteam de negatieve effecten van de fractuur te minimaliseren en het herstelproces te versnellen.

ProBUS

In het ProBUS (Protein for bone and muscle health) onderzoek worden ruim 100 ouderen (≥65 jaar) geworven. Deelnemers worden gerandomiseerd over twee groepen: de interventiegroep ontvangt een eiwitrijk voedingspatroon en krachttraining voor drie maanden, de controlegroep ontvangt gebruikelijke zorg. Metingen bij aanvang, ontslag uit het revalidatiecentrum en na drie maanden zijn onder andere botmarkers, botdichtheid, fysieke prestaties, spiermassa, kwaliteit van leven, stress en voedingstoestand. Ook vindt er kwalitatief onderzoek plaats naar barrières en faciliterende factoren van de interventie.

Samenwerkingen

Deelnemers voor dit onderzoek zullen worden geïncludeerd in Rijnstate en in ziekenhuis Gelderse Vallei. De interventie van drie maanden zal voornamelijk plaatsvinden tijdens het verblijf in de regionale revalidatiecentra en in de thuissituatie. Dit illustreert de multidisciplinaire aanpak die nodig is om complexe kwesties zoals herstel na een heupfractuur aan te pakken. Hugo Wijnen, klinisch geriatr, benadrukt het belang van de studie: "Voor mij is intensiveren van geriatrische revalidatiezorg na heupfractuur een must om functioneren en kwaliteit van leven voor de kwetsbare oudere met een heupfractuur te verbeteren, opnameduur in ziekenhuis en GRZ te beperken en toegankelijkheid van zorg voor de toekomst beter te borgen."

Het consortium bestaat uit de volgende partners: Wageningen Universiteit, HAN University of Applied Sciences, Rijnstate, ziekenhuis Gelderse Vallei, Liemerijde, Pleyade, Opella, Attent Zorg en Behandeling, Alliantie Voeding in de Zorg en Osteoporose Vereniging. Daarnaast is er een klankbordgroep gevormd van drie patiënten en een mantelzorger, hiermee heeft de doelgroep van dit project ook inspraak in de vormgeving van het project.

Verwachte resultaten

Verwacht wordt dat dit project de revalidatie van patiënten met een acute heupfractuur zal verbeteren. Een verbeterde revalidatie kan mogelijk de gezondheid van botten en spieren, de voedingstoestand en bovenal de kwaliteit van leven bevorderen, en tegelijkertijd de druk en kosten van de zorg verminderen. Bovendien streven

Bovenste rij, v.l.n.r.: Emmelyne Vasse (Alliantie Voeding in de Zorg), Marleen Koster (Opella), Angélique Jansen (Rijnstate), Lisette de Groot (WUR), Anja de Kruijf (HAN), Esther Schut (Liemerije), Helmine Lankhorst (Liemerije), Elke Naumann (HAN), Simone van Bree (Pleyade), Jeanette Meijer (Rijnstate) Hugo Wijnen (Rijnstate). Onderste rij, v.l.n.r. Michiel Balvers (WUR), Inge Groenendijk (WUR), Emma Treijtel (WUR), Chantal de Leeuw (Pleyade), Menrike Menkveld-Beukers (Alliantie Voeding in de Zorg).

Bij dit consortium zijn ook betrokken: Joeri Kalter (WUR), Diana Taekema (Rijnstate), Nienke Golüke (ZGV), Leander van den Ham (ZGV), Nynke Westra (ZGV), Marian de van der Schueren (HAN), Jesper Knoop (HAN), Matthijs Arens (Pleyade), Marieke Pelkman (Pleyade), Petra Minkhorst (Pleyade), Wenneke Meijers (Attent), Sandra Jellema (HAN/Attent), Suze Derksen (Attent), Hendrien Witte (Osteoporose Vereniging).

de onderzoekers naar het vergroten van kennis en expertise over de optimale behandeling van patiënten met een acute heupfractuur. Zo zal kennis worden verspreid via verschillende kanalen, als website, zorgnetwerken, richtlijnen en wetenschappelijke publicaties en congressen. Hierbij zullen de Alliantie Voeding in de Zorg en de Osteoporose Vereniging gaan samenwerken om kennis via hun uit-

gebreide netwerken te verspreiden (zorgprofessionals, zorgorganisaties, en patiënten) en om een plan te maken voor verdere implementatie van de resultaten.